

Zrušen stupeň utajení (svazku) dňem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Pracovní útvary na Slovensku.

Slovenská národní rada pod č.7 ze dne 23.března 1948 vydala nařízení o zřízení pracovních útvarů. K tomuto nařízení vydal Sbor pověřenců prováděcí nařízení ze dne 23.dubna 1948. Dle těchto právních předpisů rozeznávají se čtyři druhy osob zařadovaných do pracovních útvarů. Podle druhů osob je pak též upraveno pro každou kategorii zvláště zařadovací řízení do pracovních útvarů. Zařadovacím orgánem, t.j. orgánem, který rozhoduje o zařadení, jest ~~komisa~~ zvláštní komise /osobitná komisia/ při pověřenectvu vnitra, složená ze zástupců pověřenectva vnitra jako předsedy a zástupců pověřenectva spravedlnosti a pověřenectva sociální péče jako členů. Každý z členů má svého náhradníka. Čelný zvláštní komise a jejich náhradníky jmenuje a odvolává příslušný resortní pověřenec, který to oznamuje pověřenci vnitra.

1/ Zařadování osob práci se vyhýbajících. Podle sdělení příslušného referenta jde o osoby t.zv. asociální, tedy tuláky, žebráky, prostitutky, drobné zloděje a pod. Podle našeho návrhu osnovy jsou to osoby jmenované v § 2, lit.a/ práce se štítící a práci se vyhýbající tak, jak tento pojem je rozveden v § 3 našeho návrhu. Osoby práci se vyhýbající na Slovensku, tudíž osoby asociální, tvorí jednu třetinu osob dosud do pracovních útvarů zařaděných. Pro tyto osoby je určeno řízení podle těchto základních zásad. Tyto osoby zjišťují místní národní výbory za součinnosti velitelů stanic Sboru národní bezpečnosti nebo orgánů státní bezpečnosti, příslušných podle bydliště osoby, která se stále vyhýbá práci a to na základě pozorování. Místní národní výbory mají povinnost takovéto osoby, o kterých zjistily, že se stále vyhýbají práci, na tento způsob života upozorniti a vyzvati je, aby zanechaly tohoto způsobu života. Každý místní národní výbor ke konci roku pořídí v radě místního národního výboru seznam takovýchto osob a zašle ho okresnímu národnímu výboru. U každého okresního národního výboru na Slovensku je zřízena t.zv. okresní výběrová komise, jejímiž členy jsou předseda okresního národního výboru, přednosta okresního úřadu ochrany práce a přednosta odbočky státní bezpečnosti. Okresní výbořová komise na zákla-

Zrušen stupeň utajení (svazku) dňem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dňem 1.1.2008² dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

dě seznamů, zaslaných místními národními výbory provede výběr osob stále se práci vyhýbajících ve věku od 18 do 50 roků. Výběr se provede odvodem. Stanice Sboru národní bezpečnosti podávají okresní výběrové komisi zprávy o osobách, které pro tělesnou vadu, nebo nemoc nemohly býti k výběru /odvodu/ předvedeny.

Osoby, které jsou uznány za způsobilé pro zařazení do pracovního útvaru, oznámí okresní národní výbor zvláštní komisi u pověřenectva vnitra, která rozhodne, zda dotyčná osoba má býti do pracovního útvaru zařaděna.

2/ Zařazení osob, které bezdůvodně nenastoupily do práce anebo přikázanou jim práci opustily, je prováděno tak, že okresní úřady ochrany práce oznamují tyto osoby přímo zvláštní komisi u pověřenectva vnitra, která rozhodne s konečnou platností.

3/ Zařazení osob rozvratných, t.j. osob, které podle nařízení Slovenské rady svojí činností ohrožují výstavbu státu v duchu lidově demokratickém, veřejnou bezpečnost, pokoj a pořádek anebo úmyslně rozvracejí veřejné zásobování a hospodářskou konsolidaci státu. Je prováděno takto:
~~každý občan může, avšak bezpečnostní orgán je povinen oznámiti takovéto osoby zvláštní pro tento druh osob u okresního národního výboru zřízené okresní zjišťovací komisi. Předsedou jejím je předseda okresního národního výboru, členy předseda okresního soudu a přednosta odbočky státní bezpečnosti. Tato komise u každé osoby jí oznámené zjistí, zda běží o rozvratníka ve smyslu nařízení Slovenské rady. V případě kladném předloží zvláštní komisi u pověřenectva vnitra se spisovým materiálem návrh na zařazení.~~
 Každý občan může, avšak bezpečnostní orgán je povinen oznámiti takovéto osoby zvláštní pro tento druh osob u okresního národního výboru zřízené okresní zjišťovací komisi. Předsedou jejím je předseda okresního národního výboru, členy předseda okresního soudu a přednosta odbočky státní bezpečnosti. Tato komise u každé osoby jí oznámené zjistí, zda běží o rozvratníka ve smyslu nařízení Slovenské rady. V případě kladném předloží zvláštní komisi u pověřenectva vnitra se spisovým materiálem návrh na zařazení.

4/ Čtvrtou kategorií tvoří osoby, které byly policejním trestním soudem odsouzeny pro některý přestupek cenový nebo zásobovací nebo odsouzeny podle zák. č.15/1947 Sb. /černý obchod/ ku trestu, který si mají odpykati podle trestního nálezu v donucovacích pracovnách. Pracovní útvary tudíž fungují na místě donucovacích pracoven k odpykání trestu pro tyto osoby. O těchto osobách zvláštní komise u pověřenectva vnitra nerozhoduje, protože jsou tam dodávány jen k odpykání trestu.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dňem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dňem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dňem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Podle dosavadních zkušeností ze Slovenska je vybírání osob pro rozhodnutí zvláštní komise pověřenectva vnitřní výběrovými komisemi /osoby asociální/ a zjišťovacími komisemi /rozvratníci/ těžkopádné. Referent přednosta odboru VI. Lietavec vyslovil v rozhovoru ^{v l. r. Machulou} ~~skřívkou~~ telefonické/ názor, že bude účelné zrušit komisi výběrovou a pro všechny osoby ponechat pouze komisi zjišťovací. Zvláštní komise pověřenectva vnitřní projednala dosud 1700 případů, z nichž 250 musela komisi vrátit k doplnění a 775 zamítla.

Největší procento osob zařazených do pracovních útvarů tvoří hospodářští rozvratníci a mezi nimi je zase největší počet těch, kteří si v pracovních útvarech odpykávají trest uložený jim policejními soudy pro hospodářské delikty. Pracovní útvary na Slovensku jsou t.č. naplněny.

Přednosta Lietavec sdělil, že na základě vyzvání přednosta III/B právě dnes expeduje přípis, ve kterém vysvětluje podrobně tyto problémy. Ohledně vedení a zřízení táborů doporučuje ústní projednání.

J. Machula

Archiv bezpečnostních složek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.